

Poecilia reticulata - Szivárványos guppi

ELSŐ LEÍRÓJA:	Rosen, 1963
CSALÁD:	Poeciliidae
MÉRET:	3-6 cm
C°:	23-27
pH°:	6-8
Nk°:	8-20
HELYIGÉNY:	50 liter
VISELKEDÉS:	békés
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	felső leginkább
ÉLETTARTAM:	3-5 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

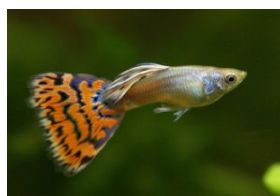
Poecilia reticulata
Szivárványos guppi
(Rosen, 1963)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Poecilia reticulata – Szivárványos guppi elterjedési területe (Map)

Dél-Amerika északi részén, pontosabban Venezuelában, Kolumbiában, Barbadoson, Trinidad szigetén, Észak-Brazíliában és a Guyana-kon őshonos. De betelepítés folytán a Föld további 5 kontinensén is előfordul melegvízű élőhelyeken.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

A vadon élő guppiknak eredendő genetikai változékonyságuk folytán számos helyi alakjuk van, ezért nehéz egységes leírást adni róluk. A hímek a természetben 3 cm-esre, a nőstények 6 cm-esre nőnek (a nemesített óriásguppi hímjei az 5, a nőstények pedig a 8,5-9 cm hosszúságot is elérhetik). A hím oldalain

nagy fekete szemfoltok láthatók, a köztük levő részek a szivárvány minden színében ragyognak — innen a magyar zoológiai elnevezésük. Egyes példányokon a piros, másokon a kék vagy a zöld fényfolt az uralkodóbb. A hát- és a farokúszó sokféle alakú és színű.

A természetes helyi változatok közül a guyanai guppi a legnagyobb, a legtarkább, s a farokúszója rendszerint szélesen keretezett. Az észak-brazíliaiaknak a hátúszója kihegyesedő, a farokúszója lekerekített. A venezuelai fehér guppi színei halványak és fénytelenek; főleg brakkvizekben fordul elő. A Trinidad-guppi nagy farokúszója sárga alapon fekete keretű. A Barbados-guppi magas hátúszójú, farokúszója villásodásra hajló. Nyugati guppinak nevezik a Kis-Antillákon és a Leeward-szigeteken élő, sok utódú, igen tarka helyi változatot, amelynek az ivadéka olykor már a megszületésekor színes. A nőstény szembetűnően nagyobb, s az ivarérettség elérése után többé-kevésbé mindig hasasabb, jelentéktlenebb külsejű. Színezete egyszerű olajbarna vagy sárgás, esetleg zöldes-sárgás. Ráeső fényben egyes oldalpikkelysorai kékesen csillognak. Lekerekített úszói áttetsző szürkék; csak egyik-másik tenyészformán díszítik a hát- és a farokúszót színes foltok.

A guppi akváriumai tenyésztései igen sokfélék. Eleinte csak egyszerű színváltozatait tenyésztették ki a dominánsan, illetve recesszíven öröklődő színgének figyelembevételével. Ilyen volt a természetesen előállott sárgás változat egyedeiből már a húszas évek végén kitenyésztett és a harmincas évek derekán ismertté vált, hálózatos pikkelyrajzolatú magdeburgi guppi. A hát- és a farokúszóján egy-egy nagy páva szemfoltot viselő, gyakran zászlós hátúszójú pávaszemes guppi is vad törzsből származik. Valószínűleg valamelyik északbrazíliai állományból tenyésztették ki. A vad Guayana-guppiból válogatták ki az intenzív színezetű orchideaguppikat, amelyek pirosas foltjai pattanásszerűnek tűnnek. A kárminpiros, zöld, kék hullámvonalas, a zebrajzolatú, a kobrafoltú s a fekete színváltozatok létrehozása közben a tenyésztők mind több figyelmet szenteltek az úszók alakjának és méretének is. A Barbados-guppiból állították elő a kardfarkú, a lantfarkú és a Macropodus-farkú tenyészguppikat. A Trinidad-guppiból tenyésztették ki a legyező- és fátyolfarkú formaváltozatokat, az Abbs és a Hähnel-féle korán kiszínesedő, többnyire legyezős, a háromszögfarkú vagy hosszan fátyolos óriás tenyészguppikat pedig a guyanai és a nyugati természetes törzsekből kiválogatott alaptörzsek továbbnemesítésével hozták létre.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

Nemcsak az elevenszülő fogaspontyok, de talán valamennyi trópusi eredetű díszhal közül a legnagyobb népszerűségnek örvendő, legelterjedtebb halacska. Ám nem csupán az akvaristák körében, de hazájában, Brazília északi vidékein, Venezuelában, Barbados és Trinidad szigetén az őslakosság is jól ismeri, s a moskitólárvák ritkításáért nagyra becsüli, szeretettel „milliónyi halacskának” nevezi a szivárványos guppit. Az amerikai akvaristák pedig még ma is misszionárius halként emlegetik, mivel változatos szépségével, kedvességével, könnyű tarthatóságával és egyszerű szaporíthatóságával egyre újabb meg újabb hívek százazreit avatja akvaristává. Noha a geológus és növénygyűjtő Robert John Lechmere Guppy szerzetes és más expedícióvezetők a múlt század derekán több konzervált példányát küldték el a British Múzeumba, az első eleven állatok csak 1908-ban jutottak Európába. A szűnyoglárvák pusztítása végett a Föld számos szubtrópusi és trópusi belvizébe betelepítették. A mérsékelt égövi országokban pedig a hóforrások táplálta patakokba, tavakba, valamint dísztavacskaikba kihelyezve meghonosították.

A guppi diadalútja azonban csak a második világháború után kezdődött. Amikor 1946-ban Angliában, majd 1954-ben a Deutsche Guppy Gesellschaft hannoveri nemzetközi guppikiállításán számos

díszhaltenyésztőt megigéztek és vetélkedésre ösztönöztek a New York-i „guppikirály”, Paul Hähnel fátyolosfarkú óriásguppijai. Azóta más európai országokban is guppitenyésztő egyesületek egész sora jött létre, melyek évről évre kiállításaikon a farokúszóformák nemzetközileg érvényben levő 12 szabványkategóriája alapján újabb és újabb színmintázatú, azaz más génkombinációjú nemesített guppitenyésztőrzseket minősítenek és díjaznak. Az új mutációk és törzskeresztezések nemzedékeken át folyó szigorú szelekciójával, vagyis nagy türelemmel és tenyésztői rátermettséggel tiszta vonalúvá (jól örökítővé) kitenyésztett guppiújdonságok létrehozása napjainkban sem ért véget. A szaküzletekben egyre másra megjelenő — a legújabb törzseknél már a nőstény színes farokúszójával is feltűnést keltő — guppicsodák mind több akvarista vonzalmát vívják ki e guppiak iránt. A legújabban érvényes európai guppiminősítési szabványt 1981-ben fogadták el. A guppiegyesületek közti első összeurópai vetélkedőt a 25. Bécsi Guppi Kiállítás alkalmával, 1986-ban tartották meg.

A hímről körüludvarolt nőstény ivarérettségét 3-4 hónapos korában eléri. Ettől kezdve szinte folyamatosan megtermékenyített állapotban van, s — hacsak meg nem akadályozzuk az újabb megtermékenyülésekben — 4-5 hetenként 25-60 utódnak ad életet, de egyes esetekben az ivadékok száma a 100-at is elérheti. Egyszerű (tervszerűtlen) párosítású tenyésztése tehát nem okoz nehézséget. Ha viszont bizonyos szép külső bélyegekre kitenyésztett törzs leszármazottaival van dolgunk, akkor az ilyen tervszerűtlen pároztatásokkal a gyönyörű úszóforma vagy az elbűvölő színezet 4-5 nemzedék alatt a felismerhetetlenségig eltűnhet. De a törzs sajátosságait fenntartó progresszív szelekció és párválasztás nélkül utódállományuk már 2-3 generáció alatt is leromolhat (az új törzs kitenyésztőjének fáradságos munkája e tenyésztésnél kárba veszett). Ezt elkerülendő, a tenyésztőváltások esetében a még szűz nőstényeket 2-3 hetes korukban válasszuk külön hím testvéreiktől, majd a 3-4 hónapos korig más nevelőmedencében gondozzuk őket tovább. Pároztatáskor az adott törzs bélyegeit a legintenzívebben magán viselő, legéleterősebbnek látszó hímekkel (esetleg 2-3 ilyennel) hozzuk össze a legfejlettebb, legszebb nőstényt. Az ilyen eseti párosítások a feltételei annak, hogy egy-egy értékes guppitörzset a leromlástól megóvjunk. Amikor tehát nemesített guppitörzsből származó utódokat szerzünk be, a kiválasztott nőstényekhez csak bizonyosan ugyanazon törzsbeli hímeket vásároljunk.

Ha több tiszta vonalbeli törzset is kívánunk egyszerre tenyésztetni, akkor azokat egymástól szigorúan elkülönítve kell tartanunk! A 2-3 hetes korukban különválasztott szüzeket, illetve hímeiket a lehető legjobb feltételek között neveljük ivarérett állatokká. A továbbtenyésztésre alkalmatlan példányokat vonjuk ki a tenyésztésből. A pároztatásnál tehát szigorú válogatással beltenyésztést hajtunk végre, a legmegfelelőbb testvérek egymás közti, majd az apa és lánya vagy az anya és fia pároztatásával. Ha azután újabb tenyésztőrzst kitenyésztést tűzünk ki célul, akkor vegyük figyelembe a guppi különböző tulajdonságait hordozó génjeiket is.

Sajnos sok akváriumai törzsük túlon túl beltenyésztett, leromlott genetikájú, és gyakran csak rövid ideig élnek...

A fátyolos és túltenyésztett guppiak tartása nem egyszerű feladat, rendszeresen cserél, alaposan kristálytisztára szűrt vizet igényelnek. Viszont napjaink "átlagos" guppijai nem olyan igényesek, ezért is felelnek meg a kezdők számára. Persze nekik is kell jó szűrés és rendszeres részleges vízcsere egészségük megőrzése érdekében. A fátyolos úszójú halak az öreg vízben könnyebben kaphatnak fertőzéseket, mint például bakteriális úszórothadást. Növényeket bőséggel ültethetünk, szívesen bújócskázik közöttük, és egy kis úszó hínárt is helyezünk be. Az úszócsipkedő halak társítását mindenféleképpen kerüljük, mint amilyen a szumátrai márna is, mivel a fátyolos úszók sok halat izgatnak, és ezért megcsipkedik őket, ami

a guppi vesztét is jelentheti. Békés kisebb termetű fajokkal bátran egyberakhatjuk. A guppi kisebb csoportban de akár nagy rajban is tarthatjuk. Arra figyeljünk, hogy több nőstény legyen, mint hím, mivel azok erősen hajtják nőstényeiket.

Etetésére száraz tápok is megfelelnek (értelmes színfokozós tápot adni nekik), de a vitalitásuk érdekében ezt egészítsük ki fagyasztott, apró élő és növényi táplálékkal is.

A Gambusia affinis-sel történt keresztezésével létrehoztam egy akváriumai változatot, amit szivárványos fogaspontynak neveztem. Látszik a hímek méretén, hogy Gambusia affinis "van benne", a nőstényeken nem igazán. 4 színváltozatot tenyésztettem ki belőlük, ellenálló kis nanohalak.

(mark24)

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: *Acanthophaelus reticulatus*, *Girardinus reticulatus*, *Lebistes reticulatus*, *Poecilioides reticulatus*, *Haridichthys reticulatus*, *Pocilia reticulata*, *Poecilia reticulata*, *Poecilia reticulatus*, *Lebistes poecilioides*, *Lebistes poecilioides*, *Girardinus guppii*, *Acanthophaelus guppii*, *Heterandria guppyi*.

Eng: Barbados millions, Guppies, Guppy, Million fish, Millions, Millions fish, Rainbow fish.

Egyéb köznevei: Guppie, Miljoenis, Barkuleci i ylberty, Larža kelyshlindese, Lareza tripikaloshe, Larža tripikaloshe, Renting, Bunting, Burtin, Sibolon perut, Siburting, Hung dzoek ue, Živorodka duhová, Gup, Miljoonakala, Poisson million, Queue de voile, Millionenfisch, Wilder RiesenGuppier, Ikan seribu, Kingyo, Cytrynowka, Gupik pawie, Barrigudinho, Barrigudinho-mexicano, Gupi, Lebiste, Lebistes, Mexicano, Sarapintado, гуппи, Živorodka dúhová (gupka), Bandera, Gupi, Sardinita, Lepistes, Cá bay màu.

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumai halak](#), [Elevenzül? fogaspontyok](#)

KULCSSZAVAK:

[Elevenzül? halak](#), [Poecilia reticulata](#), [Szivárványos guppi](#), [Akváriumai halak](#), [Rosen](#), [akvarisztika](#), [Poeciliidae](#), [1963](#)

JELLEMZŐK:

[átlagos növényzetigényű](#), [Guyanak](#), [Közép-Amerika](#), [nagyon aktív mozgású](#), [trópusi](#), [keményvízi](#) 15-20°Nk, [közepes hőigényű](#) 20-25°C, [sűrű növényzetigényű](#), [átlászó vízi](#), [nagyméretű](#) 10-20 cm, [féllúgos](#) (7.5-8 pH), [közepesen keményvízi](#) 10-15°Nk, [Dél-amerika](#), [félsavas](#) (6-6.5 pH), [közepesen áramló vízi](#), [kisméretű akvárium](#) 50 literig, [hőigényes](#) (25-30 °C), [közepesen aktív mozgású](#), [sárga vízi](#), [normál](#) (6.5-7.5 pH), [mindenevő](#), [békés viselkedés](#), [felső szint](#), [Orinoco](#), [lágvízi](#) (5-10 Nk°), [átlagos élethossza](#) 3-6 év, [Amerika](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

Írta: Honffy Gábor

Katalógusba került: 2008-05-07 09:01:15

Legutolsó frissítés: 2014-06-17 08:28:50

Katalógus ID: 3915

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/elevenszulo-fogaspontyok/poecilia-reticulata.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva